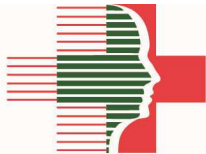

LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ
az árvíz egészségügyi hatásairól
és a védőoltásokkal történő védekezés lehetőségeiről
az ár- és belvízzel sújtott területeken
2013. április 3.

MILYEN EGÉSZSÉGÜGYI VESZÉLYEKEL JÁR HAT AZ ÁRVÍZ?

Világszerte az árvizek a leggyakoribb természeti katasztrófák, amelyek nagyon sok embert érintenek. Néhány egyszerű óvintézkedés segítségével Ön is sokat tehet azért, hogy elkerülje az árvíz okozta egészségügyi veszélyeket.

- Árvíz idején gyakrabban fordulhat elő sérülés, vízbe fulladás, áramütés. Éppen ezért fokozottan ügyeljen a testi épségére, a sérülések elkerülésére.
- Megnövekedhet a veszélye a gyomor-bélrendszeri fertőzéseknek, hasmenéssel, hányással járó állapotoknak. A veszélyt növeli a szennyvíz- és ivóvízhálózat sérülése. Gondosan válogassa meg, hogy milyen élelmiszert fogyaszt, és semmisítse meg azokat az élelmiszereket, amelyeknél felmerül a gyanú, hogy a fogyasztásuk nem biztonságos. Fordítson figyelmet az élelmiszerek megfelelő tárolására, az ételek biztonságos elkészítésére és hőkezelésére. Mosson gyakran kezét. Fogyasszon biztonságos ivóvizet.
- Az árvízzel kapcsolatos veszélyek súlyos fizikai és lelki megterheléssel járnak. Igyekezzen gondosan beosztani az idejét és fordítson időt a pihenésre. Ne maradjon egyedül, hanem keressen társakat, és szükség esetén kérjen segítséget, támogatást.
- Ízeltlábúak, különösen meleg, párás időjárási viszonyok között a szúnyogok sok kellemetlenséget okozhatnak, ráadásul megbetegedéseket is terjeszthetnek. Védekezzen a szúnyogcsípés ellen hosszú nadrág és hosszú ujjú felsőrész viselésével. Használjon szúnyogriasztó szereket a rovarok távoltartására.
- Árvíz idején megjelenhetnek és elszaporodhatnak a rágcsálók a házakban. Igyekezzen a rágcsálókat távol tartani nemcsak az általuk okozott anyagi károk miatt, hanem azért is, mert ezek az állatok megbetegedéseket okozhatnak. Az elhullott állatok tetemeit haladéktalanul távolítsa el a környezetéből.
- Árvíz idején vegyszerek ömölhetnek ki, és kerülhetnek a vízbe. A különböző kémiai anyagok mérgezéseket okozhatnak. Ilyen esetekben, vagy ennek gyanújakor használjon védőeszközt, pl. gumikesztyűt. Amennyiben a vegyszer a bőrrel érintkezett, mossa le azonnal bő vízzel. Mérgezés gyanúja esetén forduljon orvoshoz. Kérjen segítséget a területileg illetékes kormányhivatal népegészségügyi intézetétől a veszélyes kémiai anyagok kezelésével, megsemmisítésével kapcsolatban.
- Előfordulhat, hogy vadon élő állatok emberi lakóhelyeken keresnek menedéket az áradás elől. Gondoljon erre az eshetőségre, amikor visszatér az otthonába. Kígyómarás, állatharapás esetén haladéktalanul forduljon orvoshoz.
- A lakosság kitelepítésének következménye lehet a zsúfoltság, az egészségügyi ellátás zavara, fennakadások a közlekedésben. Fokozottan ügyeljen a várandós nőkre, a kisgyermekre és az idősekre, valamint a krónikus betegekre. Gondoljanak arra, hogy a kórházba jutás ideje árvíz sújtotta területeken megnövekedhet.

ÁNTSZ

ÁLLAMI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS TISZTIORVOSI SZOLGÁLAT Országos Tisztifőorvosi Hivatal

- Az árvízi védekezés nehéz fizikai munkával jár. Különös gondot kell fordítani a megfelelő folyadékbevitelre. Védekezni kell az időjárási viszonyoktól függően a napsütés káros hatása illetve a hideg ellen. Meleg napos és hideg időben egyaránt megterheli a nehéz fizikai munka a szervezetet, ezért nagyon fontos a rendszeres pihenés, a réteges öltözködés, a megfelelő ásványi anyag- és folyadékpótlás.

MILYEN BETEGSÉGEK ELLEN SZÜKSÉGES VÉDŐOLTÁSSAL VÉDEKEZNI ÁRVÍZ IDEJÉN?

Védőoltással megelőzhető fertőző betegségek és járványok árvíz idején csak nagyon ritkán fordulnak elő. **Éppen ezért az ár- és belvízzel sújtott területeken a katasztrófa akut szakaszára, illetve a veszély felszámolási időszakára vonatkozóan speciális védőoltások általában nem szükségesek.** Néhány speciális esetben azonban meghatározott csoportok védőoltása mégis ajánlott, amennyiben őket széklettel terjedő fertőző betegségek veszélyeztetik. Ezek közül is csak a fertőző májgyulladás A típusa és a hastífusz ellen létezik specifikus védőoltás.

A széklettel terjedő fertőző betegségek megelőzésekor kiemelt jelentősége van a higiénés szabályok betartásának – ezen belül is a kézmosásnak, kézfertőtlenítésnek, és a biztonságos élelmiszerek fogyasztásának – melyek révén ezek a fertőzések megelőzhetők. **Ne feledje tehát: nincs olyan védőoltás, amellyel valamennyi fertőzés teljes biztonsággal megelőzhető volna, az alapvető higiénés szabályok betartása a védőoltások alkalmazása mellett is szükséges.**

Speciális esetek, amikor védőoltás javasolt:

1. Hivatásszerűen védelmi feladatokat ellátó személyek (pl. katonák, polgári védelem munkatársai, tűzoltók, vízügyi dolgozók stb.) tetanusz, fertőző májgyulladás A típusa, hastífusz stb. elleni védelméről a 61/1999. (XII. 1.) EüM rendeletben foglaltaknak megfelelő kockázatfelmérés alapján a munkáltatónak kell gondoskodnia.

2. Önkéntesen védelmi feladatokat ellátó személyek esetén mérlegelni kell az adott terület aktuális járványügyi helyzetét és a személy oltottsági állapotát. Ennek ismeretében lehet dönteni a **tetanusz és a fertőző májgyulladás A típusa** elleni védőoltások szükségességéről.

- Korábban fertőző májgyulladás A típusa elleni aktív immunizálásban részesült személyek esetében nincs szükség passzív immunizálásra (gamma-globulin adására). Hepatitis A elleni aktív védőoltásban korábban nem részesült, megbetegedési veszélynek kitett önkénteseket 16%-os humán gamma-globulin oltásban javasolt részesíteni.
- Különleges helyzetekben lakossági csoportok számára is szóba jöhet gamma-globulin adása. Ez a védőoltás akkor indokolt, ha a belvíz/árvíz árnyékszékeket önt ki, a lakosok nem kerültek kitelepítésre és az adott lakosságcsoporthoz tagjaitól a személyi higiénés szabályok betartása objektív, vagy szubjektív körülmények miatt nem várható el. A lakossági oltások ajánlásáról/elrendeléséről előzetes kockázatbecslés alapján a területileg illetékes járási tisztifőorvos dönt.

A védőoltások szervezése és lebonyolítása a kormányhivatalok járási népegészségügyi intézeteinek irányításával, a háziorvosi és/vagy a foglalkozás-egészségügyi szolgálatok közreműködésével történik.

SZÜKSÉG VAN-E KÜLÖNLEGES ÓVINTÉZKEDÉSEKRE TÖMEGSZÁLLÁSOK ESETÉN?

Befogadó településre áttelepített, tömegszálláson elhelyezett közösség esetén a zsúfoltság és a személyi higiénés szabályok betartása gondot okozhat. Tömegszállás körülményei között viszonylag kevés fogékony személy fertőzöttsége esetén is járvány alakulhat ki

Fertőző (pl. hasmenéses, vagy légúti betegségek) előfordulása, vagy annak gyanúja esetén a szükséges járványügyi intézkedéseket – beteg elkülönítése, orvoshoz fordulás és kezelés, laboratóriumi vizsgálatra mintavétel – haladéktalanul meg kell tenni.

A védőoltással megelőzhető fertőző betegségek előfordulásának a veszélye ilyen körülmények között is minimális, amely a magyarországi erős oltási fegyelemnek köszönhető. Mégis, a **tömegszálláson elhelyezett gyermekek életkorhoz kötött kötelező oltásainak megtörténtét ellenőrizni kell, és az esetlegesen elmaradt, továbbá az esedékes oltásokat azonnal be kell adni azért, hogy a védőoltások által nyújtott közösségi védelem és biztonság ne sérüljön.**

A gyermekek oltásakor fontos szempont, hogy élővírus- tartalmú vakcinák immunglobulinnal egyszerre nem adhatók. Gamma-globulin oltást követően az élővírus-tartalmú vakcinák – az immunglobulin mennyiségétől függően – minimálisan 3 hónap után adhatók be.

Angol nyelvű lakossági tájékoztatók különböző árvízzel kapcsolatos témákban:
<http://www.health.state.mn.us/divs/eh/emergency/natural/floods/factsheets.html>

A védőoltásokkal kapcsolatos tanácsok angol nyelven:
<http://www.health.state.mn.us/divs/idepc/immunize/imzfloodpub.pdf>